

Wakkere burgers

EEN GESPREK MET WIM VAN HEES, LUC VANNESTE EN PETER THEUNYNCK

Als het de jongste jaren over bos en ruimtelijke ordening ging in de pers, dan kwamen twee dossiers wel heel vaak in beeld. In Brugge was er de jarenlange strijd voor het behoud van het Lappersfortbos, met de bezettingen, de gedeeltelijke redding en helaas ook de uiteindelijke kap van de resterende 3 hectare bedreigd bos. Luc Vanneste en Peter Theunynck slaagden er als voortrekkers van het Groene Gordel Front in om dit dossier in de aandacht te brengen en te houden, en mede dankzij hun strijd is het grootste deel van dit bos nu gered. Elders in Vlaanderen, op de Antwerpse linkeroever, hangt de Oosterweelverbinding als een zwaard van Damocles boven een aantal dichtbevolkte buurten, maar ook boven enkele van de schaarse Antwerpse bossen. Dit ringtracé dreigt immers in het 90 hectare groot Sint-Annabos neer te ploffen, en en passant ook nog enkele andere Antwerpse groengebieden te kortwieken. Wim Van Hees, linkeroeverbewoner en succesvol reclameman op rust, legde zich niet neer bij dit verdict, en richtte Ademloos op, dat erin slaagde dit megalomane project ernstig in vraag te stellen. Tijd voor een gesprek met enkele van de wakkerste burgers van Vlaanderen.

Dag Wim, Luc en Peter. Bedankt om tijd te maken voor VBV, voor een gesprek over twee van de 'heetste' bosdossiers die Vlaanderen kent. Wim, jij bent de spits af: iedereen heeft wel al gehoord van de Oosterweelverbinding, de Lange Wapper, en het referendum erover. Maar hoe staat dit dossier er nu voor? Wat ligt er op tafel, welke zijn de verschillende scenario's?

Wim: Sinds het referendum van eind vorig jaar, waarin de Antwerpenaar zich duidelijk uitsprak tegen de Oosterweelverbinding, is er een nieuw alternatief ontwikkeld. Het zogenaamde Meccanotraccé loopt verder van de stadskern, veroorzaakt geen ontbossingen, en verbindt vooral bestaande wegen. Het werd ontwikkeld door Forum 2020, een groep van ondernemers en wetenschappers, en krijgt de steun van St(r)aten-Generaal en Ademloos. De Vlaamse regering weigert echter halsstarrig dit alternatief ook maar te overwegen, en houdt vast aan het Oosterweeltracé. Indien de prijs en de snelheid van uitvoering het toela-

IDENTIKIT

Wim Van Hees

Geboren in 1940 in Oirschot, Noord-Brabant, Nederland | Sinds 1964 in Vlaanderen wonend | Reclameman op rust | Van 1972 tot en met 1997 stichtend partner en manager van VVL/BBDO, later BBDO groep | Sinds maart 2008 voorzitter en woordvoerder van Ademloos vzw (www.ademloos.be).

Peter Theunynck

Vader drie dochters | Zelfstandig tekstschrijver | Voorzitter Groene Gordel Front & woordvoerder bosdichters Lappersfort Poets Society | 49 | Club Brugge supporter

Luc Vanneste

Vader van dochter Pauline | Godsdienstleraar | Secretaris Groene Gordel Front (www.ggf.be) | 45 | Cercle Brugge supporter, fan van Robin Hood, Pluk van de Petteflet & Lord of the Rings

© Jan Mertens

Wim Van Hees (rechts) lanceerde recent ook het Boomadoptieplan.

Reeds 14.000 werden reeds geadopteerd: handen af van mijn boom!

ten, verklaart de regering zich bereid om de Oosterweelverbinding ondergronds te maken; indien niet, dan houden onze ministers vast aan de Lange Wapperbrug, ondanks het duidelijke signaal van de Antwerpenaars, en ondanks het feit dat het Meccanotracé uit een onafhankelijke studie door de universiteit van Leuven als beter naar voren is gekomen¹.

Qua natuurverlies maakt het overigens niet uit welke 'Wapper' het wordt, een Diepe of een Lange of een Light versie: in al deze opties verandert er namelijk niets op de Linkeroever en op het eerste stuk rechteroever. Het 90 hectare groot Sint-Annabos wordt voor 20 jaar omgedoopt tot werfzone en slibstort... Het natuurgebied Noordkasteel wordt definitief vernietigd om plaats te maken voor een giga-rotonde. Ook kleinere natuurgebieden worden aangesneden, en ten oosten van Antwerpen wordt wellicht het Rivierenhof aangetast voor de verbreding van de E 313. Het natuurverlies is gigantisch, en dit terwijl Antwerpen al zeer misdeeld is qua natuur.

Peter, Luc, op 4 maart 2010 werd het laatste bedreigde deel van het Lappersfortbos, on-

Qua natuurverlies maakt het niet uit welke 'Wapper' het wordt.

danks jaren strijd en de aanwezigheid van de – inmiddels derde generatie – bosbezitters, ontruimd en ontbost. Een zwarte dag voor iedereen die zich inzette voor het Lappersfort. Hoe hebben jullie dit ervaren?

Luc & Peter: Wij zien onszelf als spelers in een lang verhaal, dat vanuit een groter, breder perspectief bekeken moet worden. Met de kap van het resterende bedreigde deel van het Lappersfort verloren we een veldslag, niet de bosoorlog. Bijna acht jaar hebben we ons ingezet voor het Lappersfort, samen met de verschillende 'generaties' bosbezitters lief en leed gedeeld en het Brugse bosverhaal verteld in poëzie en proza. In een laatste poging tot redding van dit bos hadden we zelfs met de eigenaar, GDF SUEZ Fabricom, een 'minnelijke bos-schikking' afgesloten om het bos alsnog te kunnen behouden. Helaas leverde dat niet het verhoopte resultaat op. Op de dag van de kap treurden we thuis en tien dagen later stapten we een laatste keer mee in een betoging tegen de bosvernietiging.

Maar we onthouden ook dat door die strijd het Lappersfortbos is uitgegroeid tot 'de moeder der zonevreemde bossen', dat het thema bosbehoud er muurvast mee op de agenda van politiek en media werd gezet, en – *last but certainly not least* – dat het grootste deel van het Brugse Lappersfortbos is gered en blijft bestaan als Poeziëbos, Boeboeksbos en Vredesbos. Het bos heeft naam gemaakt tot ver buiten de grenzen van Vlaanderen. Dat we het niet integraal konden redden doet pijn, maar het maakt ons niet moedeloos. We hebben een steen verlegd in een bos op aarde.

¹ Net voor het ter perse gaan besliste de Vlaamse Regering dat er een ondertunnelde Oosterweelverbinding komt.

*Peter Theunynck: voetbalsupporter, bospoëet
en voorzitter van het Groene Gordel Front.*

Samen met een aantal ex-bezitters, met andere actiegroepen (ook met VBV) en met de Stad Oostende leggen jullie begin volgend jaar een tweede Lappersfort aan: het Lappersfort Zuurstofbos zal deel uitmaken van het Oostendse Stadsbos. Hoe zijn jullie daartoe gekomen?

Luc & Peter: De bosbezitters en de mensen van Friends of the Earth kregen op hetzelfde moment de droom om het bedreigde bos zelf aan te kopen. Er werd via www.saveforest.be geld ingezameld. We beseften echter al snel dat aankoop een onhaalbare kaart was, maar gaven de moed niet op. Het is dus heel tof dat al die energie toch concreet resultaat oplevert, en dat we de opgehaalde centen kunnen investeren in een nieuw bos, dat bovendien ook in naam naar het verloren gegane Lappersfortbos verwijst. Zo blijft het zeker leven in de herinnering, al blijven we ook telkens herhalen dat de zekerste vorm van bosuitbreiding begint bij bosbehoud. Kom zeker meeplanten volgend voorjaar; we laten jullie uiteraard tijdig weten waar en wanneer het doorgaat.

Wim, terug naar jou: jij bent het gezicht en de trekker van Ademloos, die samen met St(r)aten-Generaal toch in grote mate het verzet tegen de Lange Wapper heeft georganiseerd. Wat is Ademloos? Waarvoor staan jullie? En wat is jullie visie op de huidige voorstellen?

Wim: Ademloos is een actiegroep met vzw-status, opgericht uit verzet tegen de sluiting van de ring binnen de Antwerpse agglomeratie. In Antwerpen wonen meer dan 90.000 inwoners binnen 500 meter van een drukke autobaan, meer dan 190.000 binnen 1 kilometer, en meer dan 250.000 inwoners binnen 1.500 meter. Wetenschappelijk onderzoek toont het verband aan tussen een onvolwaardige longcapaciteit en de afstand tot intensief verkeer bij adolescenten. De negatieve effecten op de volksgezondheid van verkeer en met name vrachtverkeer zijn honderden malen onderzocht en gepubliceerd. We kunnen slechts vaststellen dat de Vlaamse regering zich hier helemaal niets van aantrekt. Onze visie is dat de regering hierdoor schuldig verzuim begaat. Dit is des te erger omdat men met de Oosterweel de verkeersstromen verankert dwars door de Antwerpse agglomeratie. De manier waarop men dit dossier behandelt, is bovendien een demonstratie van ondemocratisch bestuur. Zestig procent van de Antwerpenaren stemde tegen het Oosterweeltracé, en Kris Peeters beloofde de Lange Wapper niet door de strot te duwen van de Antwerpenaar. Er toch aan vasthouden en enkel 2 varianten ervan onderzoeken is dus buitengewoon onredelijk.

Luc, Peter, bijna tien jaar strijd zijn het geweest, met hoogte- en dieptepunten ongetwijfeld? Jullie weten ongetwijfeld ook dat er uiteenlopende meningen over jullie bestaan, van 'de Ghandi's van het milieu-activisme' over

Luc Vanneste (2de van links):

tedere anarchist bezoekt Lappersfortbezitters.

'tedere anarchisten en bospoëten' tot 'ongelooflijke lastigaards'. Hoe zien jullie je rol in de maatschappij en welke lessen heb je geleerd? En wat brengt de toekomst nu?

Luc & Peter: Dat poëtische is inderdaad heel belangrijk voor ons: als tekstschrijvers en bosdichters vinden wij de poëziewandelroute in de geredde 13 hectare Lappersfort Poëziebos dan ook een echt hoogtepunt. De 3 jeugdboeken (*Slapen in de armen van een boom*, *Enkel de daad* en *Bioboy*) en de vele gedichten over het Lappersfort waren belangrijk en werden mee ingezet in de bosstrijd. We blijven ook in de toekomst die poëziewandelingen organiseren en er komt misschien ook nog een boek van. Eén ding is voor ons duidelijk: VBV is een grote hulp geweest doorheen al die jaren, onze hoop in bange tijden. Jullie verdienen echt versterking, ook met veel extra leden, want zonder die steun hadden wij het geen negen jaar en negen levens uitgehouden. Waarvoor welgemeende dank!

Al die meningen over ons zullen overigens wel kloppen. We hebben enorm veel gecommuniceerd en getracht om een bewustwordingsproces op gang te brengen bij burgers en politici. Het was een verwarrende strijd. Soms waren we met duizenden en andere keren leken we wel de laatste der Mohikanen. We hebben mo-

Het Lappersfortbos heeft naam gemaakt tot ver buiten de grenzen van Vlaanderen.

menten gekend met en zonder bosbezitters. Globaal gezien was onze samenwerking met hen een zegen, al heeft onze lat-relatie ook hoogtes en laagtes gekend. Dat de zonevreemde bossen nu in het Vlaamse regeerakkoord staan, daar zijn we best wel fier op, al weten we natuurlijk wel dat dit te danken is aan veel actoren, ook VBV en de bosbezitters.

Bedankt voor zoveel mooie woorden. Wim, jij bent reclamemaker en Nederbelg, niet echt het typische profiel van de doorsnee milieu-activist dus (mocht dat al bestaan). Maar als communicatie-expert ben je er wel in geslaagd om – *against all odds* – de machtige BAM² zo ongeveer op de knieën te krijgen. Welke tips kan je geven om ook onze strijd voor meer en beter bos meer dynamiek te geven?

Wim: Tja, dat is natuurlijk een heel moeilijke. Je moet het eigenlijk doen zoals je doet in een businessplan. Maak een zorgvuldige analyse van je Ausgangssituation en een goede omschrijving van wat je wil bereiken. Wat is je missie? Wat zijn je doelstellingen? Welke middelen zijn daarvoor nodig? Hoe kun je die recruteren? Als je de antwoorden op die vragen hebt, kan je ze vertalen naar een strategie en een concreet plan. Zorg er voor dat je een flexibele maar vooral *dedicated* organisatie ontwikkelt. Met een kern van competente mensen om het schip echt met vaste hand te sturen. En voldoende normale bemanningsleden om je programma zichtbaar te maken naar je doelpubliek(en). En van dan af is het gewoon heel, heel, heel hard werken.

Wijze woorden! Wim, Peter, Luc, bedankt voor dit boeiende gesprek, maar ook en vooral voor jullie niet-aflatende aandacht, tomeloze energie en inderdaad enorm harde werk voor het bos!